

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de Consiliul orășenesc Ialoveni, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Cojocaru împotriva Consiliului or. Ialoveni, cu privire la acordarea apartamentului, terenului sau creditului preferențial,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2012,

C O N S T A T Ă :

La 16 noiembrie 2009, Nicolae Cojocaru a înaintat o cerere de chemare în judecată către Consiliului or. Ialoveni, solicitînd acordarea apartamentului, terenului sau creditului preferențial.

În motivarea cererii reclamantul a invocat, că, din luna octombrie a anului 1989 a activat în serviciu pe contract în grad de ofițer în cadrul MAI RM, iar în luna aprilie 2007 a fost concediat cu dreptul de pensie pe linia MAI.

În anul 1994 conform ordinului Comandantului Trupelor de Carabinieri al MAI a fost numit în funcție de comandant de companie separată teritorială în or. Ialoveni, cu specificul de menținere a ordinii publice și combaterea criminalității în teritoriu, unde a activat pînă la finele anului 1997. Pe perioada activării în or. Ialoveni, în anul 1994, a depus o cerere la Primăria or. Ialoveni pentru a i se aloca spațiu locativ sau lotul de pămînt pentru construcția casei individuale, dar pînă în prezent nu a primit răspuns pozitiv. A fost nevoit, neavînd unde locui, să obțină o odaie în cămin, amplasată în or. Ialoveni str. D. Sihastru, 3, unde cu propriile surse a făcut reparație.

Consideră reclamantul că potrivit art. 23 al Legii cu privire la trupele de carabinieri, trupele interne ale MAI, nr. 806- XII din 12.12.1991 - militarilor trupelor de carabinieri li se acordă de către autoritățile administrației publice locale, cel mult după trei ani de la angajarea în serviciu de subofițeri, apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislație. Reclamantul a indicat că în prezent locuiește într-un apartament cu suprafața de 10,8 m² împreună cu familia sa constituită din patru persoane.

Prin răspunsul Consiliului or. Ialoveni din 28 octombrie 2009 solicitantului i-a fost refuzată alocarea apartamentului sau atribuirea unui teren pentru construcția casei din lipsa rezervelor.

Consideră reclamantul că Consiliul or. Ialoveni îi îngrădește dreptul stabilit și solicită de a fi obligat Consiliul or. Ialoveni de a aloca familiei lui Nicolae Cojocaru a unui spațiu locativ sub formă de apartament cu trei odăi sau a unei case de locuit separate cu metrajul necesar, sau a unui lot de pământ pentru construcția casei, cu eliberarea împrumutului fără dobândă pentru construcția casei individuale sau locuința cooperatistă cu eșalonarea plății pe 25 ani, cu achitarea în proporții de 50 la sută a împrumutului acordat din contul bugetelor respective.

La 09 martie 2011, reclamantul, în baza prevederilor art. 60 alin. (2) din CPC, și-a modificat acțiunea inițială, solicitînd să-i fie atribuit un spațiu locativ sub formă de apartament cu trei odăi.

Pe parcursul judecării cauzei Nicolae Cojocaru a depus cereri de concretizări și modificări a acțiunii.

Astfel: la 09 martie 2011, reclamantul solicită emiterea unei hotărîri judecătorești prin care să-i fie atribuit un spațiu locativ sub formă de apartament cu trei odăi, la suma medie, la 30 martie 2011, reclamantul solicită emiterea unei hotărîri judecătorești prin care să-i fie atribuit un spațiu locativ sub formă de apartament cu trei odăi, la suma medie de 600000 lei. la 19 decembrie 2011 (prin prisma cererii din 13 iulie 2012 privind examinarea observațiilor asupra procesului-verbal din 19 decembrie 2011) reclamantul solicită examinarea și admiterea integrală a observațiilor asupra procesului-verbal al ședinței de judecată din 19 decembrie 2011, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Cojocaru împotriva Consiliului or. Ialoveni cu privire la acordarea apartamentului, terenului și creditului preferențial și anume, că Nicolae Cojocaru a pledat pentru acordarea apartamentului cu 3 odăi la suma medie de 600000 lei sau teren pentru construcția casei cu eliberarea împrumutului fără dobândă și creditul preferențial.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 21 decembrie 2011, acțiunea a fost admisă, fiind obligat Consiliul local al Primăriei Ialoveni să-i atribuie lui Nicolae Cojocaru și familiei sale un lot de teren pentru construcția casei individuale de locuit din rezerva Primăriei or. Ialoveni, sau echivalentul bănesc al acestuia, conform prețurilor stabilite pe piața imobiliară.

Nefiind de acord cu hotărîrea nominalizată, la 07 februarie 2012, Consiliul orășenesc Ialoveni a depus recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate, emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea depusă de Cojocaru Nicolae să fie respinsă integral.

Recurs împotriva hotărîrii Ialoveni din 21 decembrie 2011 a declarat și Nicolae Cojocaru solicitînd admiterea cererii de recurs; modificarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri prin care să-i fie acordat reclamantului teren pentru construcția casei de locuit cu eliberarea împrumutului fără dobândă și creditului preferențial sau apartament cu 3 odăi la suma medie de 600000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2012, recursurile au fost admise parțial, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 21 decembrie 2011, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care a fost obligat Consiliul or. Ialoveni

să-l asigure pe Nicolae Cojocaru și membrii familiei lui cu spațiu locativ conform normelor stabilite de lege. În rest, recursurile au fost respinse.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a indicat prevederile art. 23 din Legea cu privire la trupele de carabinieri, trupele interne a MAI RM și a conchis că Consiliul or. Ialoveni nu a probat faptul asigurării anterioare a lui Nicolae Cojocaru cu spațiu locativ în temeiul normelor legale. În context, instanța a conchis că Consiliul or. Ialoveni urmează să asigure exercitarea dreptului lui Nicolae Cojocaru stabilit de norma legală și să-i acorde spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislație.

Considerînd ilegală hotărîrea primei instanțe, la 01 martie 2013, Consiliul orășenesc Ialoveni a contestat-o cu recurs, solicitînd repunerea recursului în termenul legal de atac, admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2012.

În argumentarea recursului recurentul a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, interpretarea eronată a legii, precum și că concluziile instanței expuse în hotărîre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Totodată, s-a indicat că anterior reclamantul a mai depus o acțiune identică, la care este adoptată o hotărîre irevocabilă.

La 16 aprilie 2013, Cojocaru Nicolae a depus referință la recursul Consiliului orășenesc Ialoveni prin care a solicitat declararea ca inadmisibilă a cererii de recurs. Intimatul a indicat că, argumentul precum că, acțiunea a fost repetată este neîntemeiat, deoarece în decizia din 10.03.2009 era acționat în judecată Primăria or. Ialoveni, iar la 16.11.2009 s-a adresat în judecată împotriva Consiliului or. Ialoveni. Or, în opinia acestuia, decizia din 10.03.2009 nu influențiază asupra hotărîrilor judecătorești ulterioare.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea hotărîrii atacate, Colegiul conchide tardivitatea recursului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cu rezultă din materialele cauzei, recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de apel, menționînd totodată că, termenul de atac a fost omis din motive ce nu țin de voința sa și solicită repunerea în termen.

Analizînd materialele cauzei, Colegiul consideră că cererea de repunere în termenul de declarare a recursului urmează să fie respinsă, iar recursul considerat ca depus tardiv, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 434 alin. (1) și (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum indică însăși Consiliul or. Ialoveni în recursul declarat, recurentul a făcut cunoștință cu decizia redactată la 10.12.2012. Recursul a fost înaintat abia la 01.03.2013.

Astfel, Colegiul constată că recurentul a depus cererea de recurs în afara termenului legal de declarare a recursului, iar motivele omiterii termenului de atac nu au fost indicate, menționând doar că a fost omis din motive ce nu țin de voința sa.

Potrivit art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept evocate, Colegiul conchide că recurentul nu a demonstrat prin înscrisuri probatoare imposibilitatea depunerii cererii de recurs în termen. Or, invocând motive ce nu țin de voința sa, Consiliul or. Ialoveni nu a prezentat nici o probă în acest sens.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Consiliul or. Ialoveni este depus în afara termenului de atac și acesta urmează a fi respins ca tardiv.

Ținând cont de cele indicate, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Consiliul orășnesc Ialoveni ca depus tardiv.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2012, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Cojocaru împotriva Consiliului or. Ialoveni, cu privire la acordarea apartamentului, terenului sau creditului preferențial.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Corolevschi

Valentina Clevadî

Iuliana Oprea